

موسسه آموزش عالی غیردولتی تاكستان
دانشكده مدیریت و حسابداری

پایان نامه برای دریافت درجه کارشناسی ارشد رشته حسابداری
رشته حسابرسي

عنوان:

**رکود تورمی و حق الزحمه حسابرسي در شرکتهای پذیرفته شده در بورس
اوراق بهادار تهران**

استاد راهنما:

دکتر فخرالدین محمدرضائي

استاد مشاور:

دکتر مهدي شعبان زاده

نگارش:

مهناز موسايي فراهاني

تابستان ۱۳۹۶

چکیده

شواهد نظری و تجربی موجود نشان‌دهنده رابطه مستقیم بین حق‌الزحمه حسابرسي و کیفیت خدمات حسابرسي است. حق‌الزحمه حسابرسي تابعی از منابع به کار گرفته شده توسط حسابرسي و ريسک

حسابرسی است. پژوهش‌های قبلی نشان داده‌اند که ریسک حسابرسی در دوره رکود اقتصادی به دلیل افزایش ریسک ورشکستگی شرکت‌ها افزایش می‌یابد؛ بنابراین، حساب‌برسان ممکن است با افزایش حق‌الزحمه به این ریسک حسابرسی مازاد عکس‌العمل نشان دهند. در ایران نیز رکود تورمی به‌عنوان یکی از شاخصه‌های بحران اقتصادی در سال‌های اخیر به‌وضوح نمایان شده است. لذا هدف پژوهش حاضر بررسی ارتباط رکود تورمی و حق‌الزحمه حسابرسی است. به‌منظور نیل به این هدف، ۹۲۴ سال-شرکت مشاهده (۱۳۵ شرکت برای هشت سال) جمع‌آوری شده از گزارش‌های مالی سالیانه شرکت‌های پذیرفته‌شده در بورس اوراق بهادار تهران در طی دوره زمانی ۱۳۸۶ تا ۱۳۹۴ (به‌جز سال ۱۳۹۰) مورد آزمون قرار گرفته‌اند. با توجه به اینکه ممکن است رابطه متغیر رکود تورمی با حق‌الزحمه حسابرسی، تحت تأثیر افزایش سالیانه تورم در کشور قرار بگیرد، دو الگوی تعدیل‌شده نیز بر اساس متغیر فروش و شاخص قیمت‌ها برآورد گردید. نتایج هر سه الگو رگرسیونی نشان‌دهنده رابطه مثبت و معنادار رکود تورمی و حق‌الزحمه حسابرسی است. این موضوع بیانگر آن است که حساب‌برسان ایرانی (در فضای حسابرسی کشور با ریسک دادرسی پائین) با افزایش حق‌الزحمه‌های خود نسبت به ریسک حسابرسی افزایش یافته ناشی از رکود تورمی واکنش نشان می‌دهند.

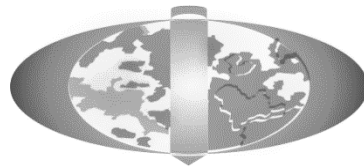
واژگان کلیدی: رکود تورمی، حق‌الزحمه حسابرسی، ریسک حسابرسی

Abstract

Theoretical and empirical evidence suggests a direct relationship between audit fees and the quality of audit services. Audit fees are a function of the resources used by the auditor and audit risk. Previous research has shown that audit risk increases during a recession due to increased risk of corporate bankruptcy. Therefore, auditors may respond to this additional risk audit by increasing remuneration. In Iran, inflationary stagnation has become apparent as one of the indicators of the economic crisis in recent years. Therefore, the purpose of this study is to investigate the relationship between inflationary recession and audit fees. In order to achieve this goal, 924 years of observation (135 companies for eight years) collected from the annual financial statements of listed companies in the Tehran Stock Exchange during the period from 2007 to 2015 (except 2011) have taken. Considering that the relationship between the inflationary recession variable and audit fees may be affected by the annual inflation rate in the country, two modified models were estimated based on the sales variable and the price index. The results of all three regression models show a positive and significant correlation between the recession and the audit fees. This suggests that Iranian auditors (in the country's low-risk

litigation environment) respond by increasing their remuneration to the increased risk of an inflationary recession

Keywords: Inflation Depression, Audit Fees, Audit risk.

Takestan Institution of Higher Education

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for the Degree of
M.A in Accounting

Title:

**Inflation Depression and Audit Fees in Companies
Admitted to the Tehran Stock Exchange**

Supervisor:

DR. Fakhreddin Moohammad Rezaee

Advisor:

Dr. Mahdi Shabanzadeh

By:
Mahnaz Moosae Farahani

July, 2017